

SOPA36, Socialt arbete: Utredningsarbetets praktik och etik, 10 högskolepoäng

Social Work: The practice and ethics of investigations in social work, 10 credits
Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Socialhögskolans institutionsstyrelse 2025-05-21 (U 2025/451). Kursplanen träder i kraft 2025-09-01 och gäller från och med höstterminen 2025.

Allmänna uppgifter

Kursen är en obligatorisk kurs inom Socionomprogrammet. Kursen ges på termin tre.

Undervisningsspråk: Svenska

Moment på andra skandinaviska språk och engelska kan förekomma.

Huvudområde Fördjupning

Socialt arbete G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om de socialrättsliga och förvaltningsrättsliga grunderna för utredningsarbete i socialtjänsten och förståelse för vad som särskiljer utredningar och insatser som genomförs med respektive utan samtycke
- visa goda kunskaper om socialrättslig reglering för utredningsarbete gällande barn och unga samt våld i nära relation
- visa grundläggande kunskap om metoder som används i utredningsarbete och kunna förstå och problematisera standardiserade arbetsredskap i relation till rättslig reglering och etiska aspekter

- diskutera olika konsekvenser av utredningar och myndighetsbeslut och visa förståelse för hur olika målgrupper vuxna, samt barn och deras föräldrar, påverkas av beslut

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att utifrån en konkret problemsituation sammanställa, analysera och värdera information inom ramen för en skriftlig utredning, och tillämpa och reflektera över relevant lagstiftning
- bedöma behov av och förutsättningar för insatser för olika målgrupper i relation till problemsituation och rättslig reglering
- motivera och argumentera socialt och rättsligt relevant för utredningens innehåll och beslut i både tal och skrift, samt använda ett för myndigheten korrekt språkbruk

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- identifiera och diskutera utredningsarbetets etiska utmaningar och reflektera över vad ett professionellt förhållningssätt innebär i myndighetsarbete
- identifiera och reflektera över hur rättslig reglering, organisering, metoder och bedömningar påverkar praktiskt utredningsarbete samt diskutera och värdera den rättsliga regleringens konsekvenser för olika målgrupper
- identifiera och reflektera över professionens handlingsutrymme och professionella bedömningar i utredningsarbete

Kursens innehåll

Kursens uppgift är att tillsammans med övriga kurser på programmets tredje termin förmedla kunskaper om rättsliga normer och deras relevans för socialt arbete. Stor vikt läggs vid att ge kunskap om rättsliga och organisatoriska (såsom arbetsmetodik, målgrupp) förutsättningar för utredningsarbete och beslutsfattande. Dessutom tränas studentens förmåga att reflektera kring hur rättslig reglering, arbetsmetoder och etiska perspektiv tillämpas på ett professionellt sätt.

Inom ramen för kursen behandlas och fördjupas kunskap och förståelse om rättsliga normer om förvaltning- och socialrätt med fokus på utredningsarbete och handläggning gällande olika målgrupper i socialtjänsten, inklusive tvångsvård och insatser utan samtycke. Tillämpning av rättsliga normer fördjupas och relateras till: utredningsmetodik, bedömningar och bedömningsarbete, våld/missbruk/barn/unga/äldre, professionalitet, handlingsutrymme, etik, granskning och tillsyn av handläggning.

Kursen har följande teman

1. Fördjupning socialrätt: Handläggning, utredningsarbete och beslutsfattande

Fördjupade kunskaper om rättslig reglering gällande handläggning och utredningsarbete och beslut enligt socialtjänstlagen för olika målgrupper, samt utredningar och insatser utan samtycke enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), samt lagen om placering av barn i skyddat boende (LSB).

2. Praktisk tillämpning: Metoder och bedömningar i utredningsarbete

Olika utrednings- och bedömningsmetoder introduceras och diskuteras. Etiska aspekter och vad mötet mellan utredningsmetoder och lagar innebär för utredningar och bedömningar i praktiken, för socionomer och för olika målgrupper, diskuteras.

3. Praktisk tillämpning: Social utredning

En barnavårdsutredning och en utredning om en vuxen individ skrivs där studenterna tränas i att dokumentera, bedöma och analysera information samt tillämpa rättslig reglering.

Inom ramen för tillämpningen "social utredning" ska studenterna också skriftligt och muntligt kritiskt reflektera kring bedömningsarbete, utredningsmetodik, etik och lagstiftning utifrån kurslitteratur.

4. Fördjupning socialrätt, handlingsutrymme och etik

Fördjupade kunskaper ges om rättslig reglering och professionens handlingsutrymme och ansvar i utredningsarbete med olika målgrupper, med fokus på granskning av ärendehandläggning inom socialtjänsten, etiska perspektiv och konsekvenser för klienter vid brister i handläggning och felaktiga bedömningar.

Kursens genomförande

Undervisningen sker genom föreläsningar, seminarier och grupparbeten. Närvaro och aktivt deltagande på seminarier är centrala för att kunna bidra i grupparbeten som utförs löpande under kursen. Aktivt deltagande på kursens seminarier är obligatoriskt. Frånvaro vid enstaka tillfällen kan kompenseras.

Vid frånvaro motsvarande 50 % procent eller mer måste dessa moment göras nästa gång kursen ges.

Kursens examination

Examination sker genom att studenten i grupp genomför och skriver två sociala utredningar; en utredning med fokus på en vuxen person och en barnavårdsutredning.

Examinationen består av följande examinationsuppgifter:

Barnavårdsutredning, 4 hp. Examinationen består av en skriftlig barnavårdsutredning som studenten genomför i grupp, samt aktivt deltagande vid ett examinationsseminarium.

Social utredning av vuxen person och teoretiska reflektioner om utredningsarbete, 4 hp. Examinationen består av en skriftlig utredning gällande en vuxen person med tillhörande teoretiska reflektioner utifrån kurslitteratur som studenten genomför i grupp, samt aktivt deltagande vid ett examinationsseminarium.

Reflektionsuppgift, 2 hp: Examinationen består av att studenten i grupp genomför och presenterar en reflektionsuppgift med fokus på bedömning och analys i utredningsarbete.

På kursen erbjuds ordinarie prov (examination), omprov (omexamination) samt ytterligare ett provtillfälle under läsåret (uppsamlingsexamination).

Inom ett år efter att kursen genomgått en större förändring eller upphört erbjuds minst två ytterligare provtillfällen på samma kursinnehåll. Därefter erbjuds studenten ytterligare provtillfällen men i enlighet med gällande kursplan.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt studentstöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd

För betyget Godkänd krävs att studenten uppfyller de mål som anges för kursen.

Förkunskapskrav

För tillträde till utbildningen krävs godkänt resultat på kurser eller moment omfattande minst 30 hp i socialt arbete inom Socionomprogrammets första två terminer.